

novo plast in s prvo pomešali. Na ta način nastiljali so 54 dni. V tem času porabili so polagoma 11.71 kilogr. šotine nastelje ter ob konci dobili 132.50 kilo svežega gnoja. Ves čas ostala je stelja primerno suha. Tekočinaste in trde izločke živalske je stelja vse vsprejela in po amonijaku ni nič vonjalo v hlevu. Sedaj se rabi nova nastelja v Oldenburgu čedalje več v vojašnicah, pri javnih vozniških podjetjih in pri zasebnikih ter so posestniki konj prav zadovoljni. Vsi hvalijo čistejši zrak v hlevih, suha ležišča in manjše delo, ki je pri tej nastelji. Šota popije hitro in veliko tekočine in veže amonijak. Zato je zrak ondi tako čist in zdrav. Da pljuča in oči po amonijaku trpijo, to je obče znano in zahteva našo pozornost. V okom prihajamo temu z gipsom, kajnitom itd. Rabijo šoto za konje tako, da najprvo napravijo ležišče živali primerno. V to treba 8½ kilo šote. Zatem se je naj vsaki dan nekaj dolaga, ker se je zahteva za enega konja 1½ - 2 kilo na dan. Tekočinske izločke šota popije, trdi na njej ostajajo, da se z njo dobro pomešajo, kar nareja izvrsten gnoj. Izkida se takrat, kedar je ves napit ali ga je preveč. Navadno ga puščajo pod konji 2—3 tedne. Nekateri dolagajo tudi nekaj slame. Dajejo jo nekaj in bolj debele pod šotino plast, nekaj pa vrh nje, a bolj drobno. Slamo vsak dan z novo nadomestijo, šoto pa kedar kidajo ali se je uže napila. Za svinjake priporočajo šoto še prav posebno, ker prežene znani svinjski smrad in živalim daje suho in snažno ležišče.

O vrednosti šotinega gnoja pričajo nam izkušnje. Na lahki zemlji in za krompir, oves, travo ni slabšega, kakor je slamni. Jako čislajo šotini gnoj za zelnike, ker zelje ali kapus zatem čudovito veliko in lepo vzraste. Izkušnje v Oldenburškem kažejo, da 60 kilogr. šote konjem nastlane daje okolo 300 kilo gnoja. Tega je torej menj, kakor če s slamo nastiljajo. Umevno je to prav dobro, ker je slama debelejša in trdnejša ter jo je treba večkrat ponoviti, ker ne pije tekočin tako močno kakor šota. V Oldenburškem in Brunšviku nahaja se več fabrik, kjer izdelujejo nastelj iz šote in prodavajo. Kdor naroči vsaj za dva vagona, ta dobi šotino nastelj 50 kilo po 75—84 kr., fabrikanta pa stane le 35—42 kr. Mnogo posestnikov, ki imajo doma šotišča, izdelujejo šotino nastelj sami.

Tudi pri nas na ljubljanskem barji, imamo veliko šote. Zato smo hoteli takošne posestnike opozoriti na zgorej navedeno poročilo. zlasti še z ozirom na drago slamo, katere je čedalje težavniše dobiti za nasteljo.

Naše sadjarstvo v prihodnji spomladi.

Pretečeno leto prineslo je kranjskim ter štajarskim sadjarjem nepričakovano obilo dohodkov. — Nasledek temu je in bode rastoče veselje do sadjarstva. Splošno je zanimanje za to prevažno stroko kmetijstva in prihodnjo spomlad posadili bodo naši pridni gospodarji na tisoče drevja, zlasti jablan. Mi jim prav damo, kajti

sadjarstvo bode za naše pokrajine skoraj gotovo obdržalo to vrednost, ki nam jo obeta. Res je, da imajo glavni kupci našega sadja, to so Nemci, sami doma dovelj sadnega drevja, a na naši strani stoji bolje podnebje, katero nam z večjo sigurnostjo jamči dobre sadne letine. In če tudi ne bomo zamogli prodati enkrat pridelke dobre letine, ostane nam še vedno pravilno sušenje sadja, pri katerem se cent svežega sadja še vedno vsaj toliko izplača kot se je lansko leto povprečno dobivalo za sveže sadje, to je, 3—4 gold. za novi cent. Važno je, da se za ta slučaj pripravimo, ter učimo pravilno sadje sušiti in pa da se precej povsod tam umne sušilnice naredé. Sicer pa o tem prihodnjič še kaj več.

Prihodnjo spomlad bode pa delo naših gospodarjev gledé sadjarstva največ v tem obstalo, da bodo sadna drevesa sadili in divjake požlahnovali. Tu je pa treba previden biti, kajti splošno zavzimanje za sadjarstvo po celi srednji Evropi (nam so največ jabolka in hruške na mari) bode imelo nasledke, da se bode pridelalo neizmerno veliko sadja, kar vse bode povzročilo veliko konkurenco. Le dobri pridelki dali se bodo z dobičkom v denar spraviti, zato pa sadimo in cepimo le taka plemena jabolk in hrušek, ki so za našo zemljo in podnebje primerna in ki imajo trgovinsko vrednost. Sadjarstvo v veliki meri, katero imamo mi na mislih, se pri nas z majhnimi izjemami ne bode pečalo s finimi hruškami, zato bomo sadili hruškovo drevje le za pridelovanje mošta. Jabolko je pa naš glavni sad in tu naj pametni gospodar desetkrat premisli, predno se odloči za sorto. Lastnosti dobrega jabolka za naše razmere so: Rodovitnost, lepa oblika in barva, trpežnost in vinsko kisli okus. Sadili bomo toraj izključljivo jablane kislih zimskih sort, ki so nam znane kot rodovitne in zdrave. Sladko jabolko, če je celó zgodno, nima nikake vrednosti, za sušenje je popolnem za nič.

Danes rečemo le toliko, kedor noče tujih jabelčnih plemen saditi, ta naj pomnožuje pri nas udomačena in domača jabelčna plemena, kakor „čebularje“ tudi „hlebčarji“ imenovani, „mašanckârje“ pri Ljubljani, „gambovci“ imenovani, in v gorkejših krajih, zlasti na Dolenjskem pa „dolenjsko voščenko“.

O drugih, našim krajem primernih sortah in o načinu, kako to spomlad do mladega drevja priti, govorimo v drugih člankih tega lista, sedaj dostavimo le še svet in svarilo: Ne sadite preveč jabolčnih plemen na svoje vrte in sadovnjake zadovolite se z dvema ali tremi, kajti kupci plačali Vam bodo Vaše blago le tedaj dobro, če jim boste zamogli ponuditi od ene in tiste dobre sorte najmanj po celi vagon. Zmešane šare ali niti ne bodo vzeli ali pa jo bodo slabo plačali. Tega načela držijo naj se tudi cele srenje. Dolenjci pak naj si zapomnijo, da je prihodnost dolenjskega sadjarstva iskati v obilnem nasadu „dolenjske voščenske“.